

Πώς να διαλέξει ο ασθενής το πρότυπο κέντρο διαθλαστικής χειρουργικής

Ο ασθενής ενημερώνεται και αποφασίζει για την υγεία του

ΔΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ-ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
Μέλος ΔΣ Ε.Ε.Λ.Ι.Α., Χειρουργός Οφθαλμίατρος,
Αναπλ. Καθηγητής Οφθαλμολογίας Παν/μίου
Νέας Υόρκης, Laservision.gr Ινστιτούτο για Laser

Ο ιατρός, σύμφωνα με το νόμο, έχει την υποχρέωση να ενημερώνει τον ασθενή και την ευθύνη να υποδείξει την καλύτερη λύση για το διαθλαστικό του πρόβλημα.

Η διαθλαστική χειρουργική εφαρμόζεται πλέον παγκοσμίως. Ένας συνεχώς αυξανόμενος αριθμός χειρουργηθέντων βιώνει την ποιότητα της άριστης όρασης χωρίς διορθωτικά γυαλιά και φακούς επαφής. Αν και δεν παύει να αποτελεί μια λεπτή χειρουργική επέμβαση, προκαλεί σημαντικό βαθμό σύγχυσης στην απόφαση του ασθενούς που πρόκειται να υποβληθεί σε διαθλαστική επέμβαση αναζητώντας την καλύτερη λύση για την αμετροπία του.

Με βάση την εμπειρία μας οι γιατροί γνωρίζουμε τα νέα εξαιρετικά επιτεύγματα της χειρουργικής τεχνολογίας, τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη. Ο ασθενής όμως, που δεν έχει την ανάλογη γνώση και παραμένει άβουλος μπροστά στον αριθμό των θεραπευτικών επιλογών και των διαθλαστικών κέντρων που βρίσκονται στη διάθεσή του. Είναι εύλογο να αποπροσανατολιστεί ή να πάρει μια λάθος απόφαση, όταν οι επιλογές που του παρουσιάζονται είναι πολλές.

Ως χειρουργοί, έχουμε την ευθύνη να υποδείξουμε στον κάθε ασθενή τη λύση που ανταποκρίνεται περισσότερο στις διαθλαστικές του ανάγκες. Γι' αυτό και ο ασθενής οφείλει να κάνει ερωτήσεις και μάλιστα πολλές. Σ' αυτό το άρθρο, περιγράφεται πώς θα πρέπει

ο ασθενής να ερευνά και να επιλέγει το κατάλληλο διαθλαστικό κέντρο, κάτι που στις μέρες μας πραγματοποιείται εν μέρει ηλεκτρονικά και αυτοβούλως από ένα αριθμό ασθενών που θέλουν να ενημερώνονται με δυνητικό κίνδυνο παραπληροφόρησης.

Στο σημείο αυτό ο ρόλος του γιατρού και πως πρέπει να συμβουλευτεί τον ασθενή του γίνεται με βάση τρεις παραμέτρους:

- α) την ακολουθητέα θεραπευτική μέθοδο,
- β) το προτεινόμενο κέντρο και
- γ) την επιλογή του γιατρού

Η θεραπευτική μέθοδος

Ποια μέθοδος είναι η πλέον κατάλ-

ληλη για το πρόβλημα του ασθενούς; Το πρώτο βήμα είναι να προσδιοριστούν οι στόχοι του:

- Τι όραση θέλει να αποκτήσει;
- Ποια είναι η καθημερινή του οπτική λειτουργία;
- Χρησιμοποιεί υπολογιστή;
- Διαβάζει ή/και εργάζεται έξω;
- Ασχολείται με τον αθλητισμό;
- Είναι η μακρινή, η ενδιάμεση, η κοντινή όραση ή και οι τρεις είναι πολύ σημαντικές για αυτόν;

Ο ασθενής πρέπει ακόμη να είναι εξοικειωμένος με τους κινδύνους και τις δυνητικές επιπλοκές της κάθε μεθόδου και να κατανοήσει τους πιθανούς περιορισμούς που μπορούν να υπεισέλθουν στην καθημερινή του ζωή. Από αυτό εξαρτάται αν θα φύγει ικανοποιημένος ή όχι μετά την επέμβαση.

Ο ασθενής πρέπει να ξέρει τι να περιμένει έπειτα από τη διαθλαστική επέμβαση. Τι καλύτερεύει και τι χειροτερεύει; Τι παραμένει το ίδιο; Ο χειρουργός οφείλει να του δώσει απαντήσεις με απλό και ενημερωτικό λόγο.

Τόσο το ιατρικό προσωπικό του κέντρου όσο και ο χειρουργός οφθαλμίατρος, πρέπει να είναι ειλικρινείς και σαφείς όταν μιλούν στον ασθενή γι' αυτές τις στοιχειώδεις παραμέτρους, ανεξάρτητα από το μορφωτικό επίπεδο, την ηλικία και την κοινωνική του θέση. Είναι πολύ πιο δύσκολο για το χειρουργό να συζητήσει με το δυσαρεστημένο οφθαλμολογικό ασθενή μετά την επέμβαση, παρά να ασχοληθεί μαζί

του πριν τον χειρουργήσει.

Το διαθλαστικό κέντρο

Πρώτο και βασικότερο είναι να ρωτήσει ή να πληροφορηθεί ο ασθενής ποια τεχνολογία εφαρμόζεται στο κέντρο και πόσο συχνά ανανεώνεται. Για παράδειγμα, το laser είναι καινούριο ή δέκα χρόνων; Ποια είναι η τελευταία φορά που υποβλήθηκε σε σέρβις; Πολλές βέβαια από αυτές τις πληροφορίες προστατεύονται εμπορικά και νομικά, και γι' αυτό είναι δύσκολο για τους χειρουργούς και το προσωπικό να δώσει απαντήσεις σε ένα ασθενή που δεν είναι γνώστης του αντικειμένου. Παρόλα ταύτα, ο ασθενής δεν πρέπει να φοβάται να κάνει ερωτήσεις.

Παρακάτω παρατίθενται οι ερωτήσεις που αποκαλύπτουν την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρει το κάθε διαθλαστικό κέντρο.

- Πώς εφαρμόζει το κέντρο τον ποιοτικό έλεγχο;
- Ποιο είναι το πραγματικό επιπρόσθετο κόστος για την επέμβαση, συμπεριλαμβανομένης της μετεγχειρητικής παρακολούθησης και των απαιτούμενων θεραπειών;
- Ποιος είναι ο προεγχειρητικός έλεγχος που ακολουθείται;
- Ο χειρουργός που θα αναλάβει την επέμβαση θα ασχοληθεί με αυτή την προετοιμασία;
- Ποια στοιχεία αξιολογούνται από τους συνεργάτες του κέντρου;
- Τι ποσοστό ασθενών που χειρουργούνται στο συγκεκριμένο κέντρο χρειάζονται επανεγχείριση;

Ο χειρουργός

Η εμπορευματοποίηση της διαθλαστικής χειρουργικής από μεγάλες εταιρείες έχει οδηγήσει στην εσφαλμένη αντίληψη ότι ο ρόλος του χειρουργού οφθαλμίατρου περιορίζεται μέσα στο χειρουργείο.

Ο ασθενής οφείλει να συνειδητοποιήσει το ρόλο του χειρουργού και να διαμορφώσει τη θεραπευτική σχέση ιατρού-ασθενούς, που παίζει καταλυτικό ρόλο στην τελική έκβαση της επέμβασης. Η "θεραπευτική συμμαχία" ιατρού και ασθενούς θεωρείται

καθοριστικός παράγοντας στην ιατρική φροντίδα και υγεία.

Η διαίσθηση, η κρίση και η εμπειρία του χειρουργού τον καθιστούν ικανό να εκμαιεύσει κάποιες από τις προσδοκίες του ασθενούς, που μπορεί να μην αναφέρει από μόνος του κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

Ο χειρουργός, ακόμα, οφείλει να εισαγάγει τις κατάλληλες ρυθμίσεις στο εν χρήσει μηχανήμα laser και να πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο ποιοτικό έλεγχο.

Η πλήρης και έγκυρη ενημέρωση του ενδιαφερόμενου ασθενούς παίζει τον καθοριστικό ρόλο στην επιλογή του. Διαλύοντας τις όποιες αμφιβολίες, που τελικά τον οδηγούν στη δυσαρέσκεια και αποτελούν τον τελικό κριτή τόσο του διαθλαστικού κέντρου όσο και του χειρουργού, μπορούμε τελικά να βοηθήσουμε τον ασθενή να διαλέξει το κέντρο που του ταιριάζει.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η διαθλαστική χειρουργική έχει εξελιχθεί σε καταναλωτικό αγαθό. Ωστόσο, κατά τη γνώμη μας παραμένει μια δύσκολη χειρουργική τεχνική γιατί, αν και έχει εντυπωσιακά αποτελέσματα, συνεχίζει να κυοφορεί τον κίνδυνο επιπλοκών. Ο ασθενής που σκέφτεται να υποβληθεί σε διαθλαστική επέμβαση οφείλει να γνωρίζει (ρωτήσει) τα εξής:

- Ποιο είναι το εκπαιδευτικό υπόβαθρο του χειρουργού;
- Ασχολείται με την έρευνα;
- Κάνει πειραματικές επεμβάσεις;
- Ποια είναι η θέση του στην ακαδημαϊκή κοινότητα;
- Ποια είναι η τεχνογνωσία του στη συγκεκριμένη χειρουργική τεχνική

που θα εφαρμόσει; Για παράδειγμα ο χειρουργός μπορεί να έχει τεράστια εμπειρία στην ακτινωτή κερατοτομία και ελάχιστη στην LASIK ή να έχει φοβερή εμπειρία στη LASIK και μηδενική εμπειρία στην ενδοφθάλμια χειρουργική, οπότε ο ασθενής πώς θα μπορέσει να διαλέξει σωστά μεταξύ LASIK και ενδοφθάλμιων φακών;

- Ποιος ασχολείται με τις πιθανές επιπλοκές, αν προκύψουν;
- Μήπως αυτές αξιολογούνται κάπου αλλού;
- Αξιολογεί και διαχειρίζεται ο ίδιος ο χειρουργός τις όποιες επιπλοκές ή τις αναλαμβάνουν οι βοηθοί συνεργάτες του;

Συμπέρασμα

Η πλήρης και έγκυρη ενημέρωση του ενδιαφερόμενου ασθενούς παίζει τον καθοριστικό ρόλο στην επιλογή του. Διαλύοντας τις όποιες αμφιβολίες, που τελικά τον οδηγούν στη δυσαρέσκεια και αποτελούν τον τελικό κριτή τόσο του διαθλαστικού κέντρου όσο και του χειρουργού, μπορούμε τελικά να βοηθήσουμε τον ασθενή να διαλέξει το κέντρο που του ταιριάζει.

Πιστεύω ότι η επισήμανση αυτών των τριών παραμέτρων (της μεθόδου, του κέντρου και του χειρουργού) αυτόματα προσδιορίζει το πρότυπο ιατρικό κέντρο.

Δεν έγινε λόγος για την επεμβατική τεχνική. Συνήθως δεν είναι οι μικροατυχίες μιας επέμβασης που απογοητεύουν τον ασθενή, αλλά οι φρούδες ελπίδες και οι ανεκπλήρωτες υποσχέσεις.

Κατά τη γνώμη μας, η τεχνολογία που χρησιμοποιείται είναι σημαντική. Ο ρόλος του χειρουργού όμως είναι εξίσου σημαντικός. Δε χρειάζεται να έχει αναλάβει χιλιάδες περιπτώσεις για να θεωρείται κορυφαίος. Αρκεί να έχει τη γνώση και τη θέληση να ασχοληθεί με όλες τις πιθανές επιπλοκές και την αντιμετώπισή τους, έχοντας πάντα ως γνώμονα την πρώιμη διάγνωση που συνεπάγεται μια ασφαλέστερη και αποτελεσματικότερη θεραπεία. ■